

טיב הקהילה

ב"ד

בשלה
 י' שבט תשפ"ה
 זמני הרלקת הגרות ומצ"ש
 הרדה"ג 4:43
 מוצש"ק 5:58
 ר"ת 6:37
 סוף זמן קריאת שמע וחפילה
 סוק"ש א' 8:24 | סוק"ת א' 9:34
 סוק"ש ב' 9:07 | סוק"ת ב' 10:02
 | המוכנים לפני שיעון הוי"ק |
 גיליון מס':
769

יו"ל ע"י קהילת שבת בית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הררה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

יראת הרוממות מתוך התבוננות בחסדי השי"ת

את אזור ומגלה לפניו שהקב"ה אינו מרוצה מזה! נכונים הדברים שאם יעשה עבירות יענש, ואם יעשה מצוות יבוא על שכרו, אבל לא לשם כך יש לעבוד את ה'! סיבה זו מתאימה לשמש למי שמחמת קטנותו אינו יכול להכיר את הבעל הבית, לא כן אתה שגדלת ויש לך שכל בקדקדך, על כן עליך לתור ולהכיר את הקב"ה! להתבונן במוחזקת הטוב! ולהכיר כוחו העצום וגודל רחמיו! אז תגדל הערכתך כלפיו, ובנוסף ליראת חטא תזכה גם כן ליראת הרוממות! גם תזכה לאהבת ה'!

אז תהיה גישתך אל העבודה באופן שונה לגמרי, אז תבין כי זכות הוא להאדם לעבוד את ה', והרגיון מהייב זאת וכמבואר בהמשך לשונו של הרמב"ם (הלכה ב) וז"ל: 'העובד מאהבה, עוסק בתורה ובמצוות, והולך בנתיבות החכמה, לא מפני דבר בעולם ולא מפני יראת הרעה, ולא כדי לירש הטובה, אלא עושה האמת מפני שהוא אמת וסוף הטובה לבא בגללה, ומעלה זו היא מעלה גדולה מאד, ואין כל חכם זוכה לה, והיא מעלת אברהם אבינו, שקראו הקב"ה אהבה, לפי שלא עבד אלא מאהבה, והיא המעלה שצונו בה הקב"ה על ידי משה שנאמר (היברים ד) ואהבת את ה' אלהיך, ובזמן שיאהוב אדם את ה' אהבה הראויה, מיד יעשה כל המצוות מאהבה, עכ"ל.

כעת נבוא להבנת המקראות. בתחילה הביא הכתוב דברים כהויות: 'ירא ישראל את מצרים' מת על שפת הים' דברים אלו מעוררים יראת העונש, מאחר שמלפנים ראו ישראל איך הרשיעו המצריים ועינו אותם בעינויים קשים ומרים וכעת הם רואים שאית דין ואית דיין, המצריים משלמים על כך בחייהם. וכפי שאמרנו, אין יראה זו ראויה להיזכר במקרא, מאחר שהיא מובנת מאליה.

אולם בני ישראל הבינו שאין הקב"ה דורש מהם רק יראת העונש, לא לשמה עשה הקב"ה אותם נפלאים כעין אלו! כי אם בזאת חפץ הקב"ה שיתעוררו על ידם להאבה וליראת הרוממות! על כן התחילו בני ישראל להתבונן בגודל הניסים שעברו עליהם ואיך שהגדיל כבודם לעיני כל העמים על ידי זה שהעבירים בהרבה כשהמים להם חומה, וגם זה שנקמתו בגוים היתה בחמלה, כי לעומת רשעוּתם היה נגיע להם פורעניות קשה מזו פי כמה וכמה.

ואז יירא ישראל – עיני השכל שבישראל ראו את ה' הגדולה היינו החסידים הגדולים המלווים עם מידת הדין שפעלה במצריים (כידוע מספרים שתיבת 'גדול' מורה על מידת החסד) והכירו שהכל הם 'אשר עשה הוי"ה, היינו מידת הרחמים שבשם הוי"ה'. והתורה מספרת לנו שמתוך כך זכו בני ישראל לירא את ה' היינו יראת הרוממות. וכאן אכן זכינו לחידוש, והוא שגם אלו הפשוטים המוגדרים כהעם גם הם זכו ליראת הרוממות. כלומר, יראת הרוממות אינו רק נחלת הגדולים שדעתם יפה, אלא גם הפשוטים שבעם, אם יתבוננו היטב יכירו וידעו בגברות השי"ת וברוב רחמי וחסדי, וגם הם יבואו לידי יראה נשגבה זו, וקטן כגדול יתתו ויחדיו ירגנו לפני השי"ת כבאותו מאמר שבו נאמר 'אז ישיר משה ובני ישראל...'

וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים: וירא ישראל את ה' הגדולה אשר עשה ה' במצרים ויראו העם את ה' ויאמינו בה ובמשה עבדו: י. ל. ל.

הנה לכאורה הכפיל הכתוב אמריו אודות הכרת בני ישראל במפלת מצרים שהרי בתחילה נאמר 'ירא ישראל את מצרים' מת על שפת הים ולאחר מכן חוזר על הדברים בנוסח שונה 'ירא ישראל את ה' הגדולה אשר עשה ה' במצרים, וצריך להבין מה מתכוין הכתוב להוסיף בזה.

בנוסף יש להבין מה כיוון הכתוב בהוסיפו 'יראו העם את הוי"ה' שהרי עצם הדבר שבאו על ידי זה ליראה מובן ממילא כי מי לא יתעורר ביראה כשרואה לפניו איך שא-ל נקמות הופיע ואית דין ואית דיין, ואם בכל זאת ראוה התורה לנכון לפרש את הדברים בהכרח חפיצה שניקה ממנו מוסר לעבוד את ה', ועל כן עלינו להתבונן מתי הנקודה שחפץ הקב"ה להודיענו בזה?

כדי לבאר את הדברים נעמוד על מהות העבודה אשר יחפוץ בה הבורא ברוך הוא, ונביא את לשונו של הרמב"ם (הלכות תשובה פ"י ה"א) המאיר לנו עינים במהות הכוונה הנצרכת אל המעשה, והא לך לשונו: 'אל יאמר אדם הרגיו עושה מצוות התורה, ועוסק בחכמתה כדי שאקבל כל הברכות הכתובות בה, או כדי שאזכה לחיי העולם הבא, ואפרוש מן העבירות שהזהירה תורה מהן, כדי שאנצל מן הקללות הכתובות בתורה, או כדי שלא אכרת מחיי העולם הבא, אין ראוי לעבוד את ה' על הדרך הזה שהעובד על דרך זה הוא עובד מיראה, ואינה מעלת הנביאים ולא מעלת החכמים ואין עובדים ה' על דרך זה אלא עמי הארץ והנשים והקטנים שמתחנך אותן לעבוד מיראה עד שתרבה דעתן ויעבדו מאהבה עכ"ל.

בדבריו אלו מבקש הרמב"ם לדרבן את הצעירים ולהרגילם לעבוד את בוראם כראוי לו. הרמב"ם יורד לתוך דעתם של הנערים ומגלה לנו מה גורם להם ללכת בדרכי טובים, מהם הדברים הנחפסים בשכלם הדל שבעקבותיהם מסכימים הם לעבוד את בוראם, וגם מסכים שאי אפשר להרגילם למצוות כי אם על זה הדרך. אולם מבקש לעורר את הצעיר המתבגר קצת להטות דעתו אל הכוונה הנרצית בעבודת השי"ת.

דהנה כשמודיעים לילד קטן שיש להעולם הזה בעל הבית הדורש שכל בני העולם יעבדוהו, והוא מבטיח שכר לאלו שייציתו לו, ולאילו שלא ישמעו לו יעניש בחומרה, מיד עושה חשבון לעצמו ומסיק: את הבעל הבית הזה איני מכיר עדיין, אבל דבר אחד אני יודע שאי אפשר להתחכם ולהערימו, עיניו משוטטות בכל רוחא כל פרט ממעשי האדם על כן אין מנוס מלהיצמד לדבריו, ומעתה לא אעבוד על אחת מאזהרותיו. מאידך אעשה ככל שביכולתי לרצותו בקיום מצוותיו שהרי עליהם הוא נוהג שכר...

הילד נראה צודק! ולולא דברי הרמב"ם היה יכול להמשיך בהשקפה זו ולעשות הרבה מעשים על פיה עד שנות זקנה ושיבה.

אבל ביום מן הימים בא הרמב"ם ועוצר בעדו! הרמב"ם משבר

טיב המערכת

ויצעקו בני ישראל

מסופר על האמרי אמת מגור זי'עא שהיה לו בקבוק יקר מקריסטל שבו היה שומר את היין של שבת והנה שבת אחת היה דוחק גדול והשולחן נדחף הבקבוק היקר נפל והתפץ לרסיסים כשראה זאת האמרי אמת זי'עא נאנח אנהה כבידה והיה נראה כאילו שהוא מצטער על אובדן הבקבוק היקר, אחד מהחסידים שהיה שם הצטער לראות בעצרו של רבן, ולכן הודיע מיד כי הוא מקבל על עצמו לקנות לרבי בקבוק חדש יפה פי כמה יותר מהקודם שיפאר את שולחנו של הרב, העיקר שהרבי לא יצטער, נענה האמרי אמת ואמר: חושב אתה שאני מצטער על הפסידו של הבקבוק? אנהתי לא היתה אלא על כך שמבקשים מן השמים לעורר אותי, ואני חושש מה יקרה אם ח"ו לא אתעורר כראוי!

בני ישראל יצאו סמצרים אחרי כל כך הרבה ניסים וישאו בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נוסע אחריהם, ויראו מאד ויצעקו אל ד', ולכאורה הדבר תמוה מדוע צעקו בני ישראל? והלא אחרי כל הניסים שדאו במצרים וביציאתם סמצרים כבר היו בני ישראל יכולים להיות רגועים ולדעת שהנה תיכף יראו עוד איזה נס איך שהקב"ה 'מטפל' במצרים הסוררים אז למה בכל זאת הם צעקו? התשובה היא: כשראו שהמצרים רודפים אחריהם פחדו שסא יש עליהם קטרוג ועליהם לשוב בתשובה על מעשיהם ואם לא ישוב לא יהיו ראויים לעוד נס. וזהו הויצעקו, שנתעוררו לשוב בתשובה ולהתפלל על צרתם.

אומר הרמב"ם 'מצות עשה מן התורה ליעוק ולהיע בחצוצרות על כל צרה שתבוא על הצבור.. דבר זה מדרכי התשובה הוא שבזמן שתבוא צרה ויצעקו עליה ויריעו, ידעו הכל שבגלל מעשיהם הרעים הורע להם.. חזו שיתגורם להם להסיר הצרה מעליהם, וכך אמר רבי שמעון בן אלעזר, שהאדם היה צריך להתפרנס שלא בצער, 'אלא שהרעותו את מעשי וקפחתו את פרנסתו, ועלינו לדעת כי תשובה מועילה תמיד ובפרט בימי השובב"ם הקדושים שעליהם אמרו צדיקים כי תשובתם גדולה מתשובת ימי אלו כי עכשיו זה תשובה מאהבה.

(פרט טיב תחורה בשלה)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב
 באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב
הודעות

עדכוני שיחות: 0534-100024

יו"ר הוועדה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

ט"ז בשבט

א. אין אומרים תחנון בט"ז בשבט שהוא ראש השנה לאילנות וכן אין אומרים תחנון במנחה שלפניו, אבל א-ל ארך אפים ולמנצה אומרים בו (שולחן ערוך סי' קלא ס"ז וס"ב סק"ה).

ב. האבל מתפלל בו גם שחרית (ס"ב) סי' תע"א ס"ק ס"ד.

ג. אין מתענין בט"ז בשבט, ואפילו חתן ביום חופתו (ס"ב) סי' תקנ"ג סק"ז) ומ"מ יאמר סדר הוידי במנחה (מנחת ילי).

ד. ציבור שביקשו לגזור תענית שני וחמישי ושני, ופגע בתענית ט"ז בשבט, התענית נדחה לשבת הבאה, כדי שלא יגזרו תענית בט"ז בשבט שהוא ראש השנה לאילנות (שולחן ע"ת תקל"ב ס"ג).

ה. המתענה תענית ימי השובב"ם לא יתענה תענית זו ביום ט"ז בשבט (עבודת הקודש להחיד"א ציפורן שמיד את צ"א).

ו. כתב בספר מעשה הצדקה שביום ט"ז בשבט יפריש השערים ואחת פרטות לצדקה, שהוא כמנין איל"ן, וביגל מים עם הכולל, והוא גם כמנין אמן (מ"ח סי' ל' את"י).

ז. נוהגין להרבות ביום זה במיני פירות של אילנות (מ"א) סי' קלא סק"ז וס"ב סק"א). ואפשר דהטעם למנהג זה שע"י ריבוי הפירות יזכור שהוא ראש השנה לאילנות ויחפלו עליהם שיתברכו הפירות ע"ד מ"ש במסכת שתי הלחם בעצרת מפני שבעצרת זמן פירות האילן, אמר הקב"ה הביאו שתי הלחם לפני כדי שיתברכו לכם פירות האילן (אבות פ"א ס"א). ובספ"ק שבט מוסר (פ"ד) כתב: "בני הוי זהיר לברך על הפירות בט"ז בשבט, שמנהג ותיקין הוא.

ח. דבר בעיתו מה טוב שיום ט"ז בשבט חל בימי השובב"ם וזמנו להרבות בברכות כוונתו זהו בכלל התיקון של שובב"ם (וברכת מועדף לחיים ח"ב דרוש לחודש שבט).

ט. נהגו רוב תפוצות ישראל לסדר בשולחן מכל פירות האילן ופירות הארץ עד אשר תשיג ידו, וכל אחד מביני הבית מברך על פרי אחד ע"פ הסדר דלהלן: האיש מברך על החיטה אחר ברכת המזון, כדי שיהיה לו מזונת בריות וכמ"ש "הלב חיים ישביעך", והאשה מברכת על הגפן כמ"ש "אשתך כגפן פוריה", והבן מברך על הזית כמ"ש "בניך כשתילי זיתים סביב לשולחןך", ונותן רמון ואגוז לבנותיו ע"ש "כל כבודו בת מלך פנימה", ודבש ותחוב לתניוקות ע"ש הכתוב "תחת התפוח עוררתך", "דבש וחלב תחת לשונך" (מ"ח סי' ל' את"י).

י. וי"א דהתיקון הוא ט"ז פירות וילמוד בכל פרי פרק אחד מן המשניות דלהלן: ה' פרקים ממ"ט פיות, ו' פרקים ממ"ט בכורים ד' פרקים ממ"ט ראש השנה, והם כנגד

טיב הבנין

בנינו כנטיעים

האדם עץ השדה

חמשה עשר בשבט הוא כידוע ראש השנה לאילנות כיוון שכן אמרו להתבונן מעט בנושא של חינוך הבנים שהרי כבר אמרה תורה (ויקרא כ"ט) כי **האדם עץ השדה**, סדר גדילת האדם דומה מאד לצמיחת האילן בכל הענינים בפרט בשנות הניקוט שהם שנות הנטיעה, על עתידו של האילן תלוי בתקופה זו, אם השתיל הרך ייקלט היטב באדמה ובעליו ישיכיל לשמור עליו שיגדל ישר כלפי מעלה מבלי לנטות הנה והנה, מוכתב לו שבסופו של דבר נוצר תאנה יאכל פריה בסיעתא דשמיא.

יסוד זה כבר כתב לנו דוד המלך ע"ה בתהלים (א' ד') **אשר בנינו כנטיעים מגדלים בנעוריהם**, ונתחנן לגלות לנו בזה שהבנים בשנות נעוריהם דומים לשתילים רכים כמו שמפרש רבינו יונה במסכת אבות (א' ד') כי הנטיע בעודו קטן אדם יכול לגדלו לחיות עצו ישר ולא יהיה עקום, אך אחר שגדל בעקמתו קשה הוא מאד לתקנו, כך האדם בעודו נער נקל הוא להיות גדל בדרך טוב ולסור פן הרע, אך אם התקין ברשעות, קשה בעיניו להניחה, כענין שנאמר (משלי כב' ו') **הון לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה**, כך פירש הרבני יונה.

חפלה ביום חמשה עשר בשבט עושה פירות

גם אם כל העתים שווים לגבי חובת התפלה, מכל מקום חמשה עשר בשבט הוא זמן המסוגל ביותר להתפלל על פירות טובים כידוע מה שכתב בספר **בני יששכר** (מאמרי חדש שבט מספר ב' - ראש השנה לאילנות - ב) שקבלנו מרביתנו להתפלל בט"ז בשבט על אחרוננו כשר יפה ומרודד שיזמין הש"י בעת המצטרך למצות, כי הנה זה היום אשר עולה השרף באילנות (יש"י ר"ה ד'). והוא כפי הזכות של כל אחד מישראל, הנה מה טוב ומה נעים שיתפלל האדם ביום ההוא ראשית יסוד הצמיחה, שיזמין לו הש"י לעת המצטרך את הפרי עץ הדר, והנה תפלתו תעשה פירות, עד כאן דבריו הקדושים.

ואם על פירות נשמיים מעולה התפלה בהאי יומא על אחת כמה וכמה שתועיל עבור נחלת ה' **בנים שוכר פרי הבטן** (ק"ב) כי בניו ונבנותיו של אדם המה הפירות שגדלו בגן הנאה שברא הקב"ה בעולמו, וכשמ עשונת האדמה הנוטע אילנות בשרדו פורס ידיו השמימה ומתפלל למי שברא את העולם שיורוהו את גו נבשמי ברכה, שיצמיחו את הנטיעות הרכות ששתל ברוב עמל ויגיעה, כך גם כל אחד ואחד שזכה לנטוע שתילים רכים בנים וננות, צריך להתפלל להש"י שייצא אותו לגדל אותם לתורה ויראת שמים ויראה אותם צועדים בדרך ישראל סבא תלמיך רזה נחת גדודיך ברביבים תמננה צמחה תברך ותחלים ס"ה א"א).

פירות טובים מלמדים זכות על האילנות

ומדי עסקנו בתפלה על הפירות יש לנו להתבונן מדוע אכן חמשה עשר בשבט הוא הזמן להתפלל על הפירות, ובכלל יש להיפלא למה נהגו ישראל להרבות היום בכל מיני פירות, הלא ט"ז בשבט הוא ראש השנה לאילנות ולא לפירות. מאידך יש להיפלא על מה שכתבו הפוסקים (מן אבדום סימן תנד ס"ק ה') שבגז שבויעות נהגין להעמיד אילנות בבית הכנסת ובבתים כדי להזכיר שבעצרת נידונין על פירות האילן (ראש השנה ט"ז) ויתפללו עליהם.

והוא פליאה גדולה, הסברא נותנת משל להיפך מזה, דאילו בעצרת שנידונין על הפירות היו צריכים להרבות במיני פירות מה שאין כן בט"ז בשבט שהוא ראש השנה לאילנות היה ראוי להעמיד אילנות כדי להזכיר את זכותם לטוב.

בענין זה כבר עמד הר"ק מסאטמאר ז"ע (קונטרס סתרי ט"ב לשובב"ם) וביאר באופן נפלא ביותר, האילנות אלו האבות והפירות אלו הבנים, וזמן גדול יש בג' דכשהאבות נידונים בבית דין של מעלה, מסתכלים גם במעשה הבנים לראות איך נתחננו על ידם, האם העמידו זרע בך גדולי קודש לתורה ל' ועבודתה, וכפי ערך הבנים כן דנים את האבות, ואילו בזמן שהבנים נידונים מסתכלים במעשה אבותיהם, ובערך זה המה נידונים.

ועל כן בט"ז בשבט שהוא ראש השנה לאילנות עושים זכר בפירות כי ברא מזכי אבא ועל ידי שרואים את הפירות הטובים שיצאו מאילן זה נפקדים האילנות לטובה, מה שאין כך בעצרת מעוררים זכות על הפירות על ידי זכירת האילנות.

אנא שמע את תחנוני בעת הזאת

ושובו אנו חוזרים לחובת התפלה להצלחת הצאצאים בתורה ויראת שמים כי גם לאחר כל ההשתדלויות שטורה האדם ומשתדל בגידול בניו אחריו בדרכי ישרים מכל מקום צריך עדיין לרחמי שמים מרובים שיגדלו לגאון ולתפארת שייצגלו מרוחות הסערה המנסבות בחוקה מכל עבר, שכן היצר הרע וחילותיו מבקשים תמיד לפתות את צעירי הצאן עם נסיונות שונים ומשונים, הם צובעים את פתווי העולם הזה בנזונים מושכים ומפתים כאילו שם נמצא שמחת החיים.

דומה הדבר לאילנות השדה, שאף על פי שהשקיע את מיטב כוחותיו בחרישה וזריעה, וגם קנה את השתילים המובחרים ביותר, עדיין הוא תלוי בגשמי השמים שישקו את השדה ויצמיחו את השתילים הרכים שאילולי המטר עלול כל עמלו לרדת לטמיון, ואף לאחר שכבר ירדו גשמים והתחילו השתילים לצמוח היטב, עדיין צריך לרחמים רבים שלא יבואו מזיקים שונים ומחולות משונות מפוקדות את המטעים מזמן לזמן ומכלות כל חלקה טובה.

בענין זה שמענו ווארט נפלא בשם הגאון רבי שלמה וולבה זצ"ל (קונטרס ידועה וניה בחי"ק) על הפסוק שהזכרנו לעיל, **אשר בנינו כנטיעים מגדלים בנעוריהם** (תהלים קס"ה י"ב), וצריך להבין למה השווה דוד המלך את בנינו דווקא לנטיעים ולא לבגנים.

אלא יש לומר, שחילוק גדול יש בין נטיעה אילן לבניית בנין, כי כאשר יגוש האדם לבנות בנין הוא יודע מלכתחילה כיצד ייראה הבנין לאחר שתושלם בנייתו, מהנדסים ואדריכלים משרטטים מראש את כל סדר הבית והעלית, גובה קומתו, מספר חדריו, וכן שאר הפרטים הנצרכים לבנין, לפי זה יודע כמה עצים ואבנים צריך להביא, ואם יפעל על פי התוכנית המוכנות לא יארכו הימים עד שיוכה לברך על המוגמר כפי ענין הבגאים.

מה שאין כך כאשר יגשים לנטוע אילן, מביאים אכן את השתילים המעולים ביותר, ואף עושים את כל עבודת השדה על צד היותר טוב מבלי לחסוך מאומה, אבל על הצמיחה בעצמה אין לך אחד בעולם שיוכל לומר לך בוודאות מה יהיה התוצאה, האם תקלטו הקרקע את הנטיעה, ואף אם יצליח להשתרש שמה יתגפלו עליה מזיקים שונים המכרסמים את האילנות כמו כן אי אפשר לדעת מלכתחילה האם יהיה גובה האילן וכמה ענפים ישלח לכאן ולכאן, האם ירכה להוציא פירות או שמא תהיה תנבותו דלה עיני הטטע תלויות תמיד לשמים שיצליח ה' דרכו וישפיע מטר לרוב ויצמיח פירות למכבדו.

לפיכך המשיל דוד המלך את בנינו לנטיעים כי חינוך הבנים דומה ממש לנטיעת אילנות, מחד גיסא צריך להשקיע במיטב דמיטב, דאי לאו הכי אין צמיאות שיצמח האילן, אולם גם לאחר ההשקעה בדמים ובמסן עדיין אי אפשר לדעת מה יהיה בסופו, האם תצלה המלאכה ויתעבד לאילנא וברבא לתפארת ולנו, או שמא יתנווד העץ מפני כל רוז סוקע וסער.

בכל מה שנוגע לחינוך הבנים אתה יודע רק מה הנך משקיע וחייבים להשקיע את המיטב שבמיטב, אבל לעולם לא תדע מה יהיה בסופו עד שיגדלו ותחיל להוציא פירות לפיכך אין מנוס אלא להתפלל תמיד לפני הש"י ולשפוך שיה ערב, וזכני לגדל לבנים ובני בנים חכמים ונבונים, אהבי ה', דיא אלקים אנשי אמת, זרע קודש בה' דבקים ומאירים את העולם בתורה ובמעשים טובים, ובכל מלאכת עבודת הבורא למען לא ינעם לריק ולא נלד לבהלה.

ואם בכל עת טובה התפלל, על אחת כמה וכמה בהאי יומא דראש השנה לאילנות, כמו שכתב במאמר המנהגים למחר"ם חגיז ז"ע (מאמר המנהגים), ועוד הודיעך, דכאשר האדם עץ השדה נהגתו גם כן מה שראיתו מרבותי נ"ע ומורי הנזיל (המדר"ם ולאנטי) שיהיה נוגה בט"ז בשבט להרבות בברכות פרי האילן ולהתפלל להש"י יחדש עליו ועליהם שנה טובה.

ובחיזות שהיום הזה הוא יום תפלה, ובפרט על האילנות, על כן נתפלל להש"י גם על הנטיעות שאנו נוטעים בכרמי היתברך, הלא המה בנינו צאצאנו אחרינו, שיהיו עובדי הש"י באמת ובתמים, ויתנו פריים בעתם, ואין לנו אלא להתפלל ולבקש, אילן אילן במה אברכך, פירותיך מותקין, צילך נאה, אמת המים עוברת תחתך. אלא יהי רצון שכל נטיעות שנטעין ממך יהיו כמותך, אמן ואמן.

יזכה תמיד גם למידת 'השיר והשבח' לחי עולמים והתהלה והתפארת לחי עולמים!

שירת הים

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה, ויאמרו לאמה, אשירה לה כי נאה נאה וגו' טו א

פסק רבינו המשנה ברורה" (ס' נא שלחו ס"ק יז) הולק: "יאמר שירת הים בשמחה וידמה בדעתו כאלו באותו היום עבר בים והאומר בשמחה מוחלין לו עונותיו... וצ"ע שם בשער הציון" (ס"ק יט) מקור דבריו בוורח הקדוש.

והיננו מ"ש בוורח פרשא דידן (ח"ב ד'): בזה"ל: "תנינן, כל בר נש דאמר שירתא דא בכל יומא ומכון בה זכי למימרא לומנא דאתי. דהא אית בה עלמא דעבר, ואית בה עלמא דאתא, ואית בה קשרי מהימנותא ואית בה יומי דמלכא משיחא. ותלי עלה כל אינון תושבתאן אחרנין דקאמרי עלאי ותתאי וכו'. דכתוב 'לאמר' - לאמר בהווא זמנא לאמר בארעא קדישא בזמנא דשירו ישראל בארעא לאמר בגלותא לאמר בפוקנא דלהון ד'ישראל, לאמר לעלמא דאתי' עכ"ל. בעמדתו כה בימי השובבים המסוגלים מאוד להשובה ולכפרת עוון, הרי מונחת לפנינו עת רצון ועצומה לכפרת עונות בעת 'שירת הים' בכונה ובשמחה, שיש בה סגולה נפלאה לכפרת העוון. וביורה תגדל סגולה זו בהאי שבתא קדישא שבת שירה שכל השבת כולה נקראת על שם שמחת שירה זו.

כמו שכתב הש"ה הקדוש (מס' יומא דרך חיים תוכחת מוסר אות קצט) הולק: "מצאתי סגולת מועילה לכפר עון על פן צריך לזרז בהם במאה, ומכל שכן בעל השובה וכו'. סגולה שלישית, יכון בשירת הים שאומרים בכל יום לאמרה בקול ובשמחה רבה, כאלו אותה שעה יצא ממצרים. שירי אמרו במדבר (שוחר טוב פ"ח) 'ויסע משה את ישראל מים סוף' (שמות טו, כב) שהסיעם מעונותיהם שנמחלו על ידי השירה שאמרו. שכל מי ששעשה לו נס ואומר שירה מוחלין לו על כל עונותיו. והנה אחר שצונו השם יתברך לומר שירה זו בכל יום כדכתיב 'ויאמרו לאמר, וכדכתיב רבי שמעון בר יוחאי (ה"ל) שרוצה לומר, שנאמר אותה בכל יום בשמחה רבה קשענה ראשונה שאמרנו אותה, ודאי כח סגולת כל יום קשענה ראשונה שאמרנו אותה' עכ"ל ט.

ונראה לענ"ד בביאור מעלת אמירת 'שירת הים' בכל יום בשמחה כי גאולת מצרים שורש של כל הגאולות הפרטיות והכלליות, גאולה שבכל יום וגאולה העתידה. והרי לכל אחד ואחד יש בימי חייו את המצרים והפרעה הפרטיים שלו, בכל מה שעובר עליו בכל יום לפי יומו, ובעיקר בעשנבו היצר הרע וניסיונות הקשים שנגלות. ובכל יום בפני עצמו זוכה האדם לנס 'קריעת ים סוף' לקרוע הסטרא אחרא והייצר הרע של אותו היום. - ומשום כך יש לומר 'שירת הים' בשמחה ולהרגיש כמו שהוא עובר זה עתה את הים סוף הפרטי שלו בעצמו, ולהודות להשם יתברך שמסייעו תמיד בכל יום ויום ולבקש על הצלחת אותו היום.

אשר על כן יזרח אדם ביותר באמירת 'שירת הים' כראוי, ולכוון בה על יציאתו ממצרים ידידיה דהאי יומא וזכה נופא יזכה לצאת מכל המצרים וההגבלות שבנוף ושבנפש. והכל לפי מה שהוא אדם, שאם מתחבר אל השירה באמת זוכה לאותו ולהרגיש גם את גאולתו. ויזכה גם בעולם הזה לשכר טוב ולפרנסה בריוח מעין ביתו הים שזכו ישראל על הים וזה מלבד מחילת העונות והשגות האלקות כמבואר בוורח ושל"ה הק"ל.

לפיכך תקנו לומר 'שירת הים' בכל יום ויזרח האדם בה ביותר לאומרה בכונה ובשמחה יתירה, כמו שעובר זה עתה בתוך הים וזכה יזכה לטובה ולשמחה, גאולת הפרט וגאולת הכלל במהרה בימינו, אמן. [טיב התורה - פרשיא דידן]

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

במומו פוסל

עליתי עם הילדים לגינה הממוקמת ליד תחנת האוטובוס. השכנה עלתה עם ילדיה, והמתנה בתחנה לאוטובוס, וסיפורה לי שכל שבוע היא נאלצת לנסוע למחלקת אבדות על מנת לאסוף את אבדות בנה שמשאיר כל פעם חפץ אחר, פעם תיק ופעם מעיל. העיקר שזוכה דבר כל שהוא באוטובוס, ואמא יוצאת עם כולם לטיול במחלקת אבדות...

היא עלתה לאוטובוס והבן שלי ששמע את שיחתי עם השכנה סיפר, שיש לו בדיוק כזה חבר מעופף ששוכח באופן קבוע את חפציו באוטובוס או בתחנה, והוסיף לספר שבדיוק היום הוא שכח את התיק בתחנה, והוא רץ אחרי להביא לו את התיק אחרי שכבר עלה לאוטובוס. (כמובן שכל השיחה מתנהלת ללא שמות כדי שחלילה לא יהיה בעיה של לשון הרע), ואז מוסיף בני חביבי בבת צחוק ואומר: "הוא כזה מעופף שהוא כבר פעמיים שכח שיש לו תור לרופא שיניים ופשוט לא הופיע!!!"

איך שהוא אמר את המשפט הזה נזכרתי שגם הבן יקר שלי שכח ללכת לתור שהיה לו לספר לפני שבוע, והיום אמור להיות לו תור נוסף לספר.. שאלתי אותו בבהלה: "לא אמור להיות לך תור לספר היום?!" הוא קפץ ואמר שהתור נקבע לעוד רבע שעה בדיוק, ואם יחכה לאוטובוס הוא ככל הנראה יפסיד את התור... התקשרתי לבעלי שהיה בדיוק בעיר והאבא המסור הסיעו ברכבו ישר לספר...

יצא מאכן השגחה מופלאה שהשכנה סיפרה, והבן סיפר על החבר המעופף בנימת רחמים, מה שהציל אי נעימות גדולה של לא להופיע פעמיים ברצף...
הזמנתי לברית לשמש כסנדק. כהרגלי בקודש איני מסוגל לאחר, ואף משתדל להקדים. הגיע הזמן שנקבע לשעת הברית. המוהל נמצא אבל התינוק איננו... היה חבל לי על הדקות היקרות. תוך כדי מחשבה פנה אלי ראש הכולל של כולל הלכה הממוקם באותו קומה וביקש אם שייך למסור שיחה לאברכים. כמה דקות אחרי השיחה הגיע הרך הנולד והתחלנו במצוות הברית...

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזנח לשלוח אל ר' שפתה סמואל בפקס: 15326517922 או אל: o.y.wines@gmail.com

סיפר הר"צ המפ"ר רבי משה מינדר זצ"ל, מוקני חסידי סלונים דברנובניץ, על הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זצוק"ל, אשר כידוע כל ימי חייו היה עוסק ומתעסק באותה מצוה רבת של 'פדיון שבוים' במסירות נפש. באחת מנסיעות קדשו הגיע הצדיק אל כפר גידה אחר, שהגיעה אליו השמועה שהפריץ המקומי השליך את החומר היהודי עם כל בני משפחתו הבורה מחמת שלא סילק את חוב דמי החכירה בזמן הקצוב, כנדוד דרכם ומונהגם של הפריצים בימים ההם שהיו שולטים באחוזתם שלמה מלאה, והורצים את משפחה נתיניהם כפי העולה על רוחם... אותו היום ערב שבת היה, ותיכף כששמע רבי משה לייב מאותה משפחה כשרה שב'ישראל הנאנקת בצרה ובשביה בבזר בית האסורים נסע לשם ורץ ממהרה לדבר מצות התדפק בכל עוז על פתחי גדיב בית ישראל, אשר נענו בחפץ לב לקריאת קדשו, כטבעם ואופיים היפה של ישראל קדושים אשר נתבעים ונותנים לחוש ולתרום מהונם להצלת איש ישראל מדרת שחת.

תיכף משהתקבץ תחת ידו הסכום הנדרש הודרו מאוד לגשת אל אחוזתו של הפריץ המושל, כדי להספיק לשחרר את היהודי ואת משפחתו עוד לפני כניסת השבת! שלא להפך להא, את שמחת יום השבת המתקרבת ובאה. בגיעו אל ארמונו המפואר של הפריץ, ביקש מן השומרים שיורילו בטובם להכניסו תיכף אל הפריץ, כי הביא עימו באמתתו את מלוא הסכום הנדרש לשחרורו של היהודי הנמק בבזר הציוני שבאחוזתו עם כל בני משפחתו. הפריץ שמח מאוד על הכסף שהגיע... וצויה להכניס את הרב לאלתר. נכנס אפוא הצדיק אל היכל התורקלין הגדול, בו ישב באותה עת הפריץ עם ילדיו בארוחה המשפחתית. וכשראה את הרב היהודי נכנס לפניו קם הפריץ לכבודו, כידוע הייתה דמותו וצורתו של הרה"ק רבי משה לייב מאידה וזרחת, בהיותו איש גבוה בעל צורה נפלאה, והדרת פניו ענתה בו תמיד באור עליון.

הפריץ קיבלו בדרך ארץ וברכו לשלום והושיבו תיכף עימו להסב על שולחנו הגדול, הרבי הוציא את כל המעות הנצרכות לחשלום החוב והגישם לפריץ, ולאחר שספר הפריץ היטב את הכסף פעמיים... צויה למשרתו לשחרר לאלתר את היהודי ואת כל משפחתו לחרות נפשם. רבי משה לייב שמח מאוד על המצוה הגדולה שנפלה בחלקו בערב שבת עם חשכת, וכבר נחפו לדרכו למרוד ולצאת מבית הפריץ, כדי שיספיק ממהרה להגיע לבית הכנסת להפילת קבלת שבת.

אולם כאשר קם ממקומו וברך את הפריץ לשלום קרא הפריץ לילדיו שהיו סמוכים אצלו שולחנו, והורה להם לגשת אל הרב היהודי הנכבד ולקבל ממנו את ברכתו. נישבו אפוא הילדים אחד אחד לפני הצדיק לקבל את ברכת קדשו, כמצות אביהם. את 'קוס' קבלת הברכה בביתם של הפריצים כבר הכיר רבי משה לייב היטב כאשר לא אחת נצרך לך בהתהלכו הרבה בבית פריצים ורוזנים בשתדלנותו לטובתם של אחינו בית ישראל. - כל ילד נישב בתורו, הרכין את ראשו בהכנעה לפניו, והצדיק הניח את שתי ידיו על ראשו והעניק לו את ברכתו הראויה לו, ועם סיום הברכה נשקו הצדיק על ראשו. - כך היה מנהג המברכים בימים ההם, וכך גם באותו ערב שבת עם דמדומי חמה נצרך אותו צדיק קדוש ונשגב לעמוד בתוקף בשמחה ולברך את ילדיו של הפריץ הגוי, ואף לנשק אותם. תיכף משסיים הרבי את שלוחתו מלאכתו מלאכת הקודש, יצא במהרה מטירתו של הפריץ, טהור לב פסע ויצא וזרח את צעדיו הישר אל בית הכנסת המקומי להפילת שבת קודש, כאשר כבר נראתה חמה בשיפולי הרקיע, והקהל החל להתכנס יחדיו בבית הכנסת לקבלת פני שבת מלכתא.

נכנס אפוא הצדיק בדחילו ורחימו אל בית הכנסת, כשליבו מלא שמחה והודיה ללקי חי על הזכות הגדולה שנפלה בחלקו זה עתה ממש, כשזכה לפדות משפחה שלמה מן השב, ולהוציאם ערב שבת בין תשמושת מאפלה לאורה. אולם כשהתיישב על מקומו פתח את הסיודר לחפילת קבלת שבת, וכבר נשמע קולו של הבעל תפילה מסתלסל ומכריז בקול נעים גילת ורגן: "לכו נרננה לה' נריעה לצור ישענו!" פרץ לפתע הצדיק בכביה נוראה, כשאינו מוצא מרוגע לנפשו הסוערת, הגבאים המסורים נחפזו מיד לרוץ אל הרבי ושאלוהו בדאגתם מה אירע לו, ומדוע בוכה הוא כל כך?

ענה להם הרבי בלב כואב ודואב, בהצביעו על פיו: פה שזכה שזה עתה נישק ילדים גיים וטמאים הכיצד יפצח לומר בשירת 'לכו נרננה לה' בקדושת שבתא קדישא?! - ועל כך היה הצדיק נפתור מטרמור שעה ארוכה, בוכה ומבכה בדמעות רבות. הגבאים שנדהמו מגדול עדינות נפשם וקדושתו של הצדיק, ניסו להרגיע את רוחו שהיה היה זה לצורך מצוה ממש, והרי הוא כמו 'אנוס בדבר, שכן כך הוא ה'סודר' בביקורים שבבית הפריצים...

אך כל דבריהם לא הועילו ולא כלום, אמנם צודקים אתם - בכה הצדיק - שהייתי מוכרח ועומד בדבר, אבל עם כל זאת טומאת הגיים מרוחה על שפתי פני, ואיני יכול בשום אופן לומר דברים שבקדושה בפה שנגע בטומאה קשה זו! שעה ארוכה ישב כך הרבי ספון בצער, בכייתו התגבר יותר ויותר, התפילה התעכבה לי שעה ארוכה, כשאף אחד מן המהפילים אינו יודע כיצד ניתן להמציא פתרון טוב לנפשו המיוסרת של הצדיק. לפתע התנער הצדיק ואורו עיניו, הוא התרומם מכיסאו בשמחה גדולה ואמר שמן השמים הוכירו לפניו ברייתא מפורשת! שיש בה כדי להמציא מנוח לנפשו! נטל הרבי את הסיודר הגדול לידי קדשו, דפדף בו אנה ואנה, עד שמצא בו את הברייתא של 'פרק שירה', והחל ללמוד בו בהתלהבות גדולה: "תניא אמר רבי אליעזר, כל האומר שירה זו בעולם הזה זוכה ואומר לעולם הבא שנאמר 'אז ישיר משה' | הפשך בעמוד הבא <

המפוז ומסוכר בריקודי קודש עילאין קדישין לפני השכינה הקדושה.

בשמחת תורה של אותה שנה, כשעברה ההנהגה אל הן רבי אברהם, ציפו כל הקהל בחדרת קודש בהגיע ההקפה השישית השייכת לרב; שימשין אף הוא במנהג בית אביו, וייצא בריקודי קודש עם הספר תורה שבידו.

ואכן האות ניתנה החסידים כולם מיהרה בשמחה לזו ולהיחזק לכל הצדדים הצמודים לקירות בית המדרש, ולהשאיר את מרכז האולם ריק מכל אדם; פרחי הצאן הודרו ורצו מרהר לתפוס את מקומם למעלה על הפארנעס' שהועמדו הכן במיוחד בשביל הקפה זו. [כענין שדרשו דורשי רשומות בלשון שירת נעים זמירות ישראל (תהלים קכ"א) "שיר למעלות" - שזאת היו הללוים משוררים ומזמרים בשירת קודש בדרכם וטיפוסם 'למעלות' הדוכן, ומפילים תהינה לפני יושב תהילות על הצלחת השירה שבבית המקדש (שם פסוק א-ב): "מאין יבא עזרי - עזרי מעם ה' עשה שמים וארץ!"]

הרבי הקדוש נטל את הספר תורה בידו, ופצה בלהב אש קודש, כשכל הקהל עונים אחריו בקול גדול בהדלוה ורחימו: "עוזר דלים הושיעה נא, פודה ומציל הצליחה נא, צור עולמים עגנו ביום קראנא!" וכך המשיך הצדיק בקריאת אל הפסוקים כנהוג, ובקבלת עול מלכות שמים בפסוקי הייחוד וכו'. ותיכף לאחר מכן פצה כל הקהל בשמחה עצומה בשירה ובזמרה: "עוזר דלים הושיעה נא, פודה ומציל הצליחה נא... כפי שהיו רגילים לשורר ולזמר אצל אביו הצדיק רבי ישעיהו זצוק"ל.

והנה תיכף עם תחילת אותה שירת קודש, כשכל הקהל סביב סביב משתוקקים ומצפים לחזות במראה הנורא כשייצא הרבי בריקודו היחיד כנהוג, נפל פתאום על הרבי הקדוש פחד וחרדה גדולה בעצם ענותנותו הגדולה, פניו האדמוי מרוב בושה וכלימה שחש בנפשו כשנצרך לצאת לבדו בריקודי צדיקים עילאין לפני שכונתא קדישתא לעיני כל הקהל. - וכשכלו אחוה ורעה וסולחין זו מרהר אל הצדיקן והתחבר עצמו אל מעגלי החסידים הרוקדים סביב סביב, כחסיד אחד מן השורה... שווה בין שווים... ודמו באצבעו הק' לגבאי הנאמן שישלח את אחד מזקני הקהל שייצא הוא בריקוד היחיד באמצע בית המדרש, כדי לשמר את מנהג בית אבות של הריקוד היחיד שבהקפה השישית. תיכף גישה הנבאי אל אחד מחשובי הקהל ודחה פנימה אל מרכז בית המדרש, הוא תחב את הספר תורה לידו, וציווהו בפקודת הקודש לצאת במחול וריקודי קודש כנהוג, כשהרבי עצמו נדחק ומצטנע ספון בבשורתו ביחד עם ריקודי הקהל שמסביבו...

לא תלפ דעות ארוכות, והנה לפתע פתאום צנח הרבי הקדוש והטהור כשהוא מתעלף, היישר אל תוך ידיהם הנאמנות של המשמשים המסורים שהקיפוהו, והם מיהרו להושיבו על כסאו ולהשיב את רוחו. בהלה גדולה נפלה בקהל, לנוכח התעלפותו הפתאומית של הרבי בעיצומה של ההקפה השישית. - אל לא לזמן רב המשיכה 'הפסקה' זעירא זו, הרבי התעורר והתעשת מיד, התחזק בעצמו, וכשרונו שבה אליו סיפר למקורביו את סיבת התעלפותו וחרדתו הגדולה. משום שכשהחלה השירה הגדולה בבית המדרש, שירת הצדיקים בפומון 'עוזר דלים', ראה לפתע את אביו הקדוש הרבי ר' ישעיהו יורד ובא אל מרכז בית המדרש, כשהוא עטוף שיראין ופני קדשו מאירים וזורחים באור מופלא רום מעלה, והחל כדרכו לרקוד בנועם עליון את ריקודי הקודש, בדיוק כאשר היהה באמנה איתו בחיי חיותו. [כידוע בקשת הצדיק בעגותא קדשו, שימשין כל ביתו ובית מדרשו להתנהל בכל דבר בדיוק כמו בחיים חיותו, שלא לשנות ושלא לזוז מאומה ממה שהנהיג תמיד, ואף עתה בא להמשיך כמנהג קדשו בעת ההקפות]. - לפיכך, הסביר הרב, זוזי פבוד ובושה גדולה הצידה, כדי שלא להפריע לאבי מעבודת קדשו. אך לאחר זכות מספר כשיראה אבי שאינני מצטרף אליו בריקודי געו בני: מדוע הנך 'זוחף' לי כאן אנשים לריקוד? וכי אינך יודע שזוהו ריקוד השייך לצדיקים בלבד [שומרי מידת היסוד בקדושה וטהרה], מדוע אינך יוצא עמדי לרקוד בעצמך לפני השכינה הקדושה!

ואכן תיכף התחזק הרבי הקדוש, התרומם והתגבר בגבורה עצומה, ויצא לריקוד קודש, מחול של צדיקים בעזו ותעצומות כשכל הקהל מתעלה שפחים מעל הקרקע בשמחה עצומה ובחדרת קודש ביחד עם כל קהלא עד מאוה, שמחה של מצוה בוקעת רקיעים שעלתה והגיעה עד כיסא הכבוד, אשה ריח ניחוח לה!

בליל הסדר היה הבחור עייף ומתווש מאוד מטורדות הדרך ומכל עבודת ערבי פסחים ועם כל זה התגבר בכל כוחו להשתתף בכל הסדר' כולו באהבה ובשמחה ושחה בצמיאון רב מכל אותה השפעה עצומה שהשפיע הצדיק. והנה לאחר שהסתים הסדר בשירה אדירה של 'חד גדיא' ברוך יחד לפנות בוקר, כבר חש הבחור שהוא קרוב לחלשות מרוב מאמץ ויגיעה. אך לפתע נשמע קולו בקודש של הצדיק רבי ישמעלה, כשפתח פיו בניעה נפלאה בשירה ובזמרה, שירת דודים של אמירת 'שיר השירים' כנהוג כשהוא מטעים כל תיבה במתינות ובמחזן גדולותו והעיד אותו תלמיד, שבאותה עת שנשמעה בחלל הבית אותה שירה עילאה ניסכו בו פתאום כוחות רעננים מחודשים ומכוח אותה משתוקת נפלאה של שירת שיר השירים של הצדיק שנשחה ממנו כל עייפותו, והוא נשאר לישב ולהשתתף גם בשירת שיר השירים במשך כשעה ומחצה! - וחדשים ארוכים לאחר הפסק עוד היה שואב חיזוק עצום מאותו 'ליל הסדר' שזכה לחוג בבית רבו הקדוש, בשירה ובזמרה לקל חי.

אחת מן המשפחות המיוחסות שבישראל היא משפחת רוטנבערג החשובה, מכנודי של הר"ק צדיק יסוד עולם הרבי ר' ישעיה [בן רבי משה] מקרעסטיר זצוק"ל ז"ע.

סיפר לי אחד מבני המשפחה הרוממה טיב מעשה נורא אודות זקנו הר"ק המפו רבי אברהם מקרעסטיר זצוק"ל בנו של רבי ישעיהו, אשר שמעטעטע זו נוכל ללמוד טיב לקח מוסר על איכות קדושת שמחה של מצוה מה היא ועד היכן היא מונעת. לאחר פטירתו של הר"ק רבי ישעיהו השאיר אחריו את בנו הצדיק המופלא הר"ק רבי אברהם מקרעסטיר זצוק"ל, אשר מלבד עוצם גאונותו וגדלותו בתורה היה צדיק קדוש למופת, ובעיקר היה מסתיר את עצמו מאוד בענווה ובשפלות עצומה כידוע.

[לדאמן לב ישראל הוא לא האריך ימים הרבה והיתה הנהגתו מקוצרת מאוד כשהוא או שתיים בלבד עד שנחתף והסתלק בפתאום לבית עולמו, בעת שירד דודי לנו ללקוט שושנים. ולאחריו עלה על כס הנהגתו המפורסם של בית המלכות מקרעסטיר חתנו של רבי אברהם ליה היה הר"ק רבי יוסף מאיר רובין זצוק"ל [בנועז ופשיין] אשר תהינ את ענדת הקודש ברמה עד החרוב הנורא של יהדות הונגריה בייס רבי עולם ועלה על מקרה כקרבן עולה תמיסה על קידוש ה' ביחד עם קהל עדת טריטניה, ה' יקום דמס].

סיפורנו מתרחש בשנת הנהגתו של הרבי הקדוש רבי אבומולי זצוק"ל ביום חג 'שמחת תורה' בעיר קרעסטיר הגדולה לאלקים, כשהתקיים בו באותו צדיק נאמן מקרא שאנו קוראים בתורה ביום שמחת תורה בריש פרשת ברכה (דברים לג ה) "ויהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל! קהל רב ועצום מחסדי קרעסטיר הנאמנים נקבצו והתאספו יחדיו לחוג את חג שמיני עצרת ושמחת תורה בצל רבם הגדול, אשר זה עתה עלה על כס הנהגתו בקודש. מנהגו של אותו זמן רבי ישעיהו זצוק"ל בחג שמחת תורה היה לערוך את ההקפות בשמחה עצומה ובחדרת קודש ביחד עם כל קהלא קדישא והיתה השמחה שבמחיצת הצדיק מרקיעה שחקים. ואילו ההקפה השישית [המכוננת כנגד מידת היסוד] היתה שייכת לרבי בעצמו [צדיק 'יסוד עולם] והיה מנהג קדשו, כמנהג הרבה צדיקים בחצרות הקודש, לרקוד הקפה שישית לבדו עם הספר תורה שבידו במרכז בית המדרש.

באותה 'הקפה' נעמדו להם כל החסידים בענוה סביב סביב, כשרבים מהם מטפסים על השולחנות ועל הטריבונוט, ורבים אחרים נתלים על הקירות ועל התלונות, כדי לזכות לחזות בנועם וזו קדשו של הצדיק

(פרשא דידן טו, א) שר לא נאמר אלא 'שיר' אותו לעתיד לבוא. תניא רבי אליעזר הגדול אומר, כל העוסק בפרק שירה זה בכל יום, מעיד אני עליו שהוא בן העולם הבא וכו'. והוי יודע שכל מה שבדא הקדוש ברוך הוא לא בדא כי אם לכבודו, שנאמר (ישעיה מג ז) 'כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתו יצירתו אף ישיתו!'

- בדייתו זו של פרק שירה מחולקת היא כידוע לששה פרקים פרק אחד לכל יום מימות השבוע. הבה נא נתבונן, אמר הרב, בפרק השישי השייך להאי יומא דגן של ערב שבת כיצד הוא מסתיים? הלא סיומו של הפרק שייך תמיד לסופו של יום, וסיום פרק ו' מכניס ומביא אותנו מערב לשבת אל השבת!

וכן אומר התנא בסיומו של פרק שירה הדין: "קלבים אומרים: 'בא נשתחוה ונכרעה, נברכה לפני ה' עשנו' (תהלים צ"ו) ע"כ.

מבואר לפנינו, שאפילו אלו הכלבים פוצחים את פיהם בפרק שירה לפני הש"ת ואף הם משוררים ומזמרים בפרק 'לכו נרננה דגן ומכריזים ואומרים 'בואו נשתחוה ונכרעה וכו'!

[וכבר תמה בדבר זה רבי ישעיה תלמידו של רבי חנינא בן דוסא בבדייתו דפרק שירה שם והתענה על כך חמש ושמונים תעניות בפליאתו: "קלבים שכתוב בהם (ישעיה נ"א) 'הכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה יזכו לומר שירה? - עד שענה לו מלאך מן השמים את תשובתו מן השמים עיין שם].

אם כן, סיים הרבי בשמחה אינני גרוע ח"ו מאותו כלב... אם הכלבים יכולים לפצוח פיהם בשירת 'לכו נרננה כו' בואו נשתחוה וכרעה גם אני יכול כמותו!

ותיכף יצא אותו צדיק בקול זמרה ורינה ובהתלהבות עצומה: "לכו נרננה לה' נריעה לצדו ישענו, נקדמה פניו בתודה במזמרת נריע לה'. על אותה 'קבלת שבת' העידו חסידים ששנים רבות לא זכו להפילה מלאה מתיקות ושמחה כזו, כשהצדיק מלא שירה וזמרה לפני קונו, מתוך הכנעה ושפלות עצומה שהרי איננו גרוע מן הכלב... וטעמה הטוב והמופלא של אותה תפילה נשארה בפייה זמן רב אחר כך, להודות ולהלה לקל חי!

סיפר אחד מתלמידיו של הר"ק רבי ישמעלה מזליחוב זצוק"ל, המשיגה והמפיעה המפורסם של ישיבת חכמי לובלין המעטירה, אשר היה דבוק עד מאוד באהבת רבו ובתורתו. דמותו האצילית של רבי ישמעלה זליחובער היתה כידוע 'כובשת לב רבים מתלמידי הישיבה הקדושה, שהיו כרוכים בדבוקים בו מאוה, בהיותו גדול וענק בתורה ועבודת השם יתברך כאש להבה. כידוע היה אותו קדוש מסתופף בצילם של כמה מגדולי צדיקי הדור, ואותם תלמידים שהיו דבוקים עימו בעבודתו אהבה ורו מצטרפים אליו אל ה'נסיעות' שערך לחצרות הקודש לשבתות וימים טובים. ברוב עוסקו וגאונותו היה מגלה ומאיר לפני תלמידיו את הנקודה הפנימית שבכל מקום ובכל 'חצר' שנסעו והסתופף בעילה, כדי להנפיק את הלימוד מוסר העיקרי שבאותה חצר, ללמד את בני ישראל קשת.

לדוגמא היה מרבה בנסיעותיו עם סגל תלמידיו המובחרים לחצר הקודש לברטוב שבפולין של מעלה, באומרו ששם מצא את לבבו, ושם גם התעלו עימו תלמידיו הבהורים הצעירים בהתעלות מופלאה. כי דרכו של הר"ק מלעברטוב זצוק"ל ה'רד' [בנו ממשיך דרכו של הר"ק רבי נתן דוד מפארציווא זצוק"ל] היתה דרך אמת נוקבת מאוד יורד עד חדרי רגו, והיה נוהג לקרב באהבה עצומה דווקא את הבהורים הצעירים פרחי הצאן, ויתר ממה שהיה מקרב את הזקנים. ובבתי החסידים של לבערעאן היו בהחבורה הצעירים 'מנהיגים' את כל סדרי התפילה בהתלהבות עצומה ובאש קודש, ושימשו כבעלי תפילה וכיוצא.

אותו תלמיד שאודותיו נסוב טיב המעשה דגן, היה משתוקק מאוד לקראת חג הפסח להשתתף בלילה הגדול והנורא 'ליל הסדר' במחיצת רבו, לאחר ששמע וקיבל מחבריו האריות שבחבורה על גדל השמחה והקדושה שמשפע הצדיק בחדרת קודש בלילה כיום יאיר. אך מחמת כמה סיבות עלתה לו הצדק 'לסיעה' בקשיים גדלים בימים אחרונים שלפני חג זה היה טרוד מאוד במה שנערכו לו בביתו למלאכות הקשות שלקראת חג זה והוא הגיע זליחובה לבית הצדיק ממש מערב חג הפסח.

מוקד הזמנות ספרים • של הנח"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א • קו הזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09